

Na temelju članka 41. stavka 1. točke c) Ustava Kantona Središnja Bosna (Službene novine Kantona Središnja Bosna, broj: 1/97, 5/97, 6/97, 2/98, 7/98 – ispravak teksta, 8/98, 10/2000, 8/03, 2/04 i 14/04), na prijedlog Vlade Kantona Središnja Bosna, Sabor Kantona Središnja Bosna na XXI. sjednici, održanoj 23. veljače 2005. godine, donosi

Z A K O N

O UPRAVLJANJU OTPADOM¹

I. OPĆE ODREDBE

Članak 1.

Ovim zakonom uređuju se prava, obveze i odgovornosti pravnih i fizičkih osoba koji proizvode otpad i postupaju s otpadom (u daljnjem tekstu: operater) na području Kantona Središnja Bosna (u daljnjem tekstu: Kanton).

Odredbe ovoga zakona odnose se na djelatnosti prikupljanja, transporta, tretmana i odlaganja otpada.

Članak 2.

Cilj zakona

Cilj je ovoga zakona:

1. izbjegavanje i smanjivanje nastajanja otpada
2. sprječavanje nekontroliranog postupanja s otpadom
3. iskorištavanje vrijednih svojstava otpada i njegovo korištenje za proizvodnju energije
4. odlaganje otpada na odlagališta
5. saniranje površina onečišćenih otpadom.

II. DEFINICIJE

Članak 3.

U smislu ovoga zakona, sljedeći izrazi znače:

1. *Otpad* znači sve stvari ili predmete koje vlasnik odlaže, namjerava odložiti ili se traži njihovo odlaganje sukladno jednoj od kategorija otpada navedenoj u listi otpada utvrđenoj u provedbenom propisu federalnog ministra prostornog uređenja i okoliša (u daljnjem tekstu: federalni ministar).

2. *Komunalni otpad* je otpad iz kućanstva i drugi otpad koji je zbog svoje naravi ili sastava sličan otpadu iz kućanstva.

¹ Objavljen u Službenim novinama Kantona Središnja Bosna, broj 4/05

3. *Tehnološki otpad* je otpad koji nastaje u proizvodnim procesima u gospodarskim i uslužnim djelatnostima, a po količini, sastavu i svojstvima razlikuje se od komunalnog otpada.

4. *Ambalažni otpad* je otpad koji nastane kada se proizvod otpakira.

5. *Posebni otpad* je otpad koji nastaje u medicinsko-zdravstvenim institucijama, znanstvenoistraživačkim i razvojnim institucijama i laboratorijima, kao i produkt uporabe sredstava i materijala za liječenje i istraživanje, a po količinama i svojstvima razlikuje se od komunalnog otpada.

6. *Opasni otpad* je svaki otpad koji je utvrđen posebnim propisima i koji ima jednu ili više značajki koje uzrokuju opasnost za zdravlje ljudi i okoliš po svome podrijetlu, sastavu ili koncentraciji i otpad koji je naveden u listi otpada kao opasan i reguliran posebnim propisom.

7. *Neopasni otpad* je otpad koji nije definiran kao opasni otpad.

8. *Inertni otpad* je otpad koji nije podložan značajnim fizičkim, kemijskim ili biološkim promjenama. Inertni otpad neće se otapati, spaljivati ili na drugi način fizički ili kemijski obrađivati, biološki razgrađivati ili nepovoljno utjecati na druge supstancije s kojima dolazi u kontakt na način da uzrokuje onečišćenje okoliša ili ugrožavanje zdravlja ljudi. Ukupna vlažnost, sadržaj polutanata u otpadu i ekotoksičnost filtrata mora biti neznatna da ne bi došlo do ugrožavanja kakvoće površinskih i podzemnih voda.

9. *Vlasnik* je proizvođač otpada, fizička ili pravna osoba koja posjeduje otpad.

10. *Proizvođač* je bilo koji subjekt čijom se djelatnošću proizvodi otpad (izvorni proizvođač) i / ili bilo koji subjekt koji obavlja predtretman, sortiranje ili druge operacije koje dovode do promjene fizičkih značajki ili sastava otpada.

11. *Operater* je fizička ili pravna osoba odgovorna za bilo koju vrstu djelatnosti upravljanja otpadom.

12. *Upravljanje otpadom* znači sustav djelatnosti i radnji u svezi s otpadom, uključujući prevenciju nastanka otpada, smanjivanje količine otpada i njegovih opasnih značajki, tretman otpada, planiranje i nadzor djelatnosti i procesa upravljanja otpadom, transport otpada, uspostavu, rad, zatvaranje i održavanje uređaja za tretman otpada nakon zatvaranja te monitoriranje, savjetovanje i izobrazbu u svezi s djelatnostima i radnjama upravljanja otpadom.

13. *Tretman* znači fizičke, termalne, kemijske ili biološke procese, uključujući sortiranje, koji mijenjaju značajke otpada s ciljem smanjivanja količine ili opasnih svojstava, olakšavaju rukovanje ili povećavaju povrat sastavnica otpada.

14. *Povrat sastavnica* znači povrat materijala i energije iz iskorištenih proizvoda ili otpada u gospodarski sustav primjenom određenog tehnološkog postupka ili spaljivanjem.

15. *Ponovno korištenje* znači svaku djelatnost kojom se otpad upotrebljuje u namjenu za koju je prvotno zamišljen.

16. *Prikupljanje* znači sustavno prikupljanje, po mogućnosti sortiranje, otpada s ciljem olakšanja budućega tretmana.

17. *Transport* znači promet otpada izvan postrojenja.

18. *Skladištenje* znači proizvođačevo ostavljanje otpada unutar postrojenja i pogona, a najviše 3 godine, na način koji isključuje opasnost za okoliš i ljudsko zdravlje.

19. *Odlaganje* znači djelatnost s otpadom koji više nema korisnih svojstava, utvrđenu u provedbenom propisu.

20. *Odlagalište* znači mjesto odlaganja otpada u svrhu konačnog odlaganja na površini ili ispod površine tla, uključujući:

- unutarnja mjesta za odlaganje (primjerice, odlagališta na kojima proizvođač otpada zbrinjava vlastiti otpad na mjestu nastanka)

- stalna mjesta (primjerice, više od jedne godine) koja se uporabljaju za dugogodišnje odlaganje otpada, ali isključujući:

- objekte u kojima nije dopušteno skladištenje otpada, a otpad je spreman za daljnji transport s ciljem ponovnog korištenja, tretmana ili odlaganja na drugome mjestu

- prethodno skladištenje otpada za ponovnu uporabu ili tretman za razdoblje u pravilu kraće od 3 godine

- prethodno skladištenje otpada za odlaganje za razdoblje kraće od jedne godine.

21. *Biorazgradivi otpad* je svaki otpad pogodan za aerobnu ili anaerobnu razgradnju, poput hrane, vrtnog otpada, papira i kartona.

22. *Tekući otpad* je svaki otpad u tekućem stanju, uključujući otpadne vode, ali isključujući mulj.

III. TEMELJNA NAČELA

Članak 4.

Načela upravljanja otpadom jesu:

1. *prevencija* izbjegavanje nastajanja otpada ili smanjivanje količine i štetnosti nastalog otpada da bi se smanjio rizik za zdravlje ljudi i okoliš i izbjegla degradacija okoliša

2. *mjere opreznosti* sprječavanje opasnosti ili šteta za okoliš koje uzrokuje otpad; poduzimanje mjera, čak iako nije na raspolaganju potpuna znanstvena podloga

3. *odgovornost proizvođača otpada* proizvođač je odgovoran za odabir najprihvatljivijeg okolišnog rješenja, prema značajkama proizvoda i tehnologiji proizvodnje, uključujući životni ciklus proizvoda i korištenje najadekvatnije raspoložive tehnologije

4. *načelo: onečišćivač plaća* proizvođač ili vlasnik otpada snosi sve troškove prevencije, tretmana i odlaganja otpada, uključujući brigu nakon uporabe i monitoriranje. On je i financijski odgovoran za preventivne i sanacijske mjere uslijed šteta za okoliš

koje je uzrokovao ili će ih najvjerojatnije uzrokovati.

5. *blizina* tretman ili odlaganje otpada treba se obavljati u najbližem odgovarajućem postrojenju ili lokaciji, uzimajući u obzir okolišnu i ekonomsku profitabilnost.

IV. PLANIRANJE UPRAVLJANJA OTPADOM

Članak 5.

Kantonalni i općinski planovi upravljanja otpadom

Kanton će donijeti plan upravljanja otpadom na svojem području kao dio kantonalnoga plana za zaštitu okoliša.

Plan iz stavka 1. ovoga članka donosi Sabor Kantona Središnja Bosna (u daljnjem tekstu: Sabor Kantona), na razdoblje od 5 godina.

Općinskim propisom uredit će se uvjeti za planiranje upravljanja otpadom u općinama prema uvjetima iz ovoga zakona.

Izradba plana iz stavka 1. ovoga članka obavlja se u suradnji sa zainteresiranim kantonalnim i općinskim tijelima, ekonomskim udrugama i udrugama za zaštitu okoliša.

Članak 6.

Plan upravljanja otpadom Kantona sadrži:

1. vrstu, količinu i podrijetlo otpada koji se proizvodi i koji se treba tretirati ili odložiti
2. ciljeve upravljanja otpadom
3. opće tehničke zahtjeve upravljanja otpadom i uređuje unutar područja na kojima se nalaze
4. raspoloživ i pogodan tretman i mjesta odlaganja otpada te uređaje unutar Kantona
5. specijalne ugovore za tretman ili odlaganje otpada većeg broja općina
6. specijalne ugovore za pojedine vrste otpada, poput opasnog otpada, tekućeg otpada, ambalažnog otpada itd.
7. strateške ciljeve, s razrađenim prvenstvima u upravljanju otpadom i pojedinim djelatnostima koje se trebaju poduzeti
8. listu mjera koje treba poduzeti
9. procjenu troškova za provedbu zadaća u upravljanju otpadom.

Članak 7.

Općinski planovi upravljanja otpadom sadrže najmanje:

1. programe prikupljanja opasnog otpada iz kućanstava
2. strateške zadaće za korištenje sastavnica iz komunalnoga otpada
3. programe za smanjenje postotka biorazgradivoga otpada i ambalažnog otpada u komunalnom otpadu

4. programe za podizanje javne svijesti o upravljanju otpadom
5. kriterije i uvjete za lociranje postrojenja za upravljanje otpadom
6. suradnju među općinama radi postizanja zadanih ciljeva.

Planovi iz stavka 1. ovoga članka dostavljaju se kantonalnome ministarstvu mjerodavnome za pitanja okoliša (u daljnjem tekstu: kantonalno ministarstvo).

Članak 8.

Nadzor nad poslovima upravljanja otpadom i postrojenjima za tretman otpada koji obuhvaćaju područje dviju ili više općina obavlja kantonalno ministarstvo.

Osim poslova iz stavka 1. ovoga članka, nadzor nad poslovima upravljanja svim vrstama otpada te određivanje lokacija i zemljišta u poslovima upravljanja otpadom i postrojenjima za tretman otpada obavlja općinska služba uprave mjerodavna za poslove okoliša (u daljnjem tekstu: općinska služba).

Članak 9.

Dozvola za djelatnosti tretmana otpada

Za obavljanje djelatnosti tretmana otpada i odlaganja otpada potrebno je pribaviti dozvolu, osim ako ovim zakonom nije drugačije određeno.

Dozvola iz stavka 1. ovoga članka ne isključuje dobivanje urbanističke suglasnosti, dozvole za gradnju i dozvola utvrđenih posebnim propisima.

Dozvola iz stavka 1. ovoga članka nije potrebna u slučajevima:

1. prikupljanja i kretanja otpada unutar lokacije proizvođača otpada
2. kretanja otpada između različitih postrojenja ili lokacija istog proizvođača, osim opasnoga otpada
3. prijevoza otpada koji proizvodi proizvođač svojim vlastitim prijevoznim sredstvima do lokacije ili postrojenja za tretman, u slučaju malih količina, ne većih od 100 kg po kretanju, osim opasnoga otpada
4. povrata ambalaže ili korištenih proizvoda od proizvođača proizvoda.

Za prikupljanje, kretanje i prijevoz otpada građana, koji je ograničen samo na vlastiti otpad proizveden u kućanstvima, nije potrebna dozvola iz stavka 1. ovoga članka.

Članak 10.

Zahtjev za dobivanje dozvole iz članka 9. stavka 1. ovoga zakona mora sadržavati sljedeće:

1. podatke o podnositelju zahtjeva i operateru ako se radi o različitim osobama
2. opis vrste i ukupne količine otpada ulazak i izlazak
3. opis očekivanih utjecaja na okoliš
4. predloženi ili stvarni kapacitet postrojenja ili lokacije
5. opis postrojenja ili lokacije, uključujući značajke okoliša

6. predloženi / postojeći tretman
7. predložene / postojeće metode za sprječavanje i smanjenje onečišćavanja
8. predložene / postojeće djelatnosti, motrenje i plan nadzora
9. predloženi plan za djelatnosti zatvaranja i postupke nakon zatvaranja
10. financijska i druga jamstva podnositelja zahtjeva.

Dozvola iz članka 9. stavka 1. ovoga zakona neće se izdati:

1. ako projekt nije sukladan pravnim, okolišnim i zdravstvenim zahtjevima
2. ako nema tehničkih eksperata za upravljanje postrojenjima ili lokacijom
3. ako nije osiguran tehnički i profesionalni razvitak i izobrazba osoblja
4. ako nisu poduzete neophodne mjere sprječavanja nesreća i ograničenja njihovih

posljedica

5. ako nije osigurano odgovarajuće financijsko ili drugo jamstvo
6. ako projekt nije sukladan odgovarajućem planu (planovima) za upravljanje

otpadom.

Dozvola iz članka 9. stavka 1. ovoga zakona sadrži:

1. vrstu i količinu otpada koji se treba tretirati i / ili odložiti
2. opće tehničke zahtjeve za rad, monitoriranje i sustave praćenja
3. metode tretmana
4. mjere opreznosti koje se trebaju poduzeti
5. podatke o podrijetlu, odredištu i tretmanu otpada te o vrsti i količini takvoga

otpada

6. razdoblje za koje se dozvola izdaje.

Dozvola za odlaganje i djelatnost spaljivanja otpada izdaje se za razdoblje od 5 godina ako odlagalište radi 10 godina i može se produljiti za isto razdoblje ako se ne promijene uvjeti.

Ako su postrojenja za tretman i odlaganje otpada na popisu pogona i postrojenja za koje je potrebno pribaviti okolišnu dozvolu, mjerodavno tijelo iz članka 8. ovoga zakona utvrdit će u okolišnoj dozvoli uvjete propisane ovim zakonom.

V. ODGOVORNOST U UPRAVLJANJU OTPADOM I DJELATNOSTIMA

Članak 11.

Odgovornost proizvođača

Proizvođač je dužan dizajnirati proizvod i ambalažu, koristiti tehnologije i razvijati proizvodnju na način koji najuspješnije koristi materijale i energiju, stimulira ponovno korištenje i reciklažu proizvoda, a na kraju životnoga ciklusa proizvoda promovirat će okolišno održiv tretman, korištenje i odlaganje.

Proizvođač je dužan koristiti takve sirovine i osnovne materijale, poluproizvode i ambalažu koji smanjuju uporabu energije i materijala i čijom se uporabom smanjuje

proizvodnja otpada i uporabiti ambalažu koja dulje traje i ne ugrožava okoliš kada postane otpadom.

Ostaci nastali tijekom tehnološkog procesa, a koji se uvode ponovno u tehnološki proces, i proizvodi koji se mogu ponovno koristiti u prvotnu svrhu bez daljnjeg tretmana, postaju otpad jedino kada izađu iz ovoga proizvodnog ciklusa.

Da bi se izvršile obveze utvrđene u stavcima od 1. do 3. ovoga članka, proizvođač je dužan:

1. ispuniti minimum zahtjeva glede sakupljanja i ponovnog korištenja raznih vrsta otpada koji su utvrđeni provedbenim propisom

2. ispuniti minimum zahtjeva za odlaganje otpada, posebice za odlagališta onih vrsta otpada koje su utvrđene provedbenim propisima

3. ne koristiti materijale i opasne supstancije i / ili robu koje prelaze granične vrijednosti za ove materijale ili supstancije utvrđene provedbenim propisima.

Članak 12.

Proizvođač je dužan obavijestiti prodavača i potrošača o važnim značajkama proizvoda i ambalaže sa stajališta upravljanja otpadom, kao i o načinu tretmana u slučaju završetka životnoga ciklusa proizvoda i otpada proizvedenog iz njega.

Kakvoća otpada na završetku životnoga ciklusa proizvoda i ambalaže, dugoročna kakvoća proizvoda i ponovno korištenje i pakiranje, materijalne značajke proizvoda te pakiranje i obnovljivost kakvoće bit će označeni na odgovarajući način sukladno provedbenim propisima.

Članak 13.

Proizvođač će primiti natrag i / ili nadoknaditi korištene proizvode ili otpad od proizvoda vlasniku sukladno posebnim propisima radi ponovnog korištenja, reciklaže ili odlaganja na okolišno prihvatljiv način.

Proizvođač može primiti natrag ili nadoknaditi proizvode ili otpad od proizvoda vlasniku ili sklopiti ugovor za pružanje usluga na dragovoljnoj osnovi s prodavačem.

Proizvođač će nadoknaditi ulog koji je prethodno platio za proizvod.

Članak 14.

Sukladno Zakonu o zaštiti okoliša, operater postrojenja za koje je potrebna okolišna dozvola obvezno izrađuje Plan upravljanja otpadom, koji sadrži:

1. dokumentaciju o otpadu koji proizvodi poduzeće (podrijetlo, vrste otpada sukladno listi otpada te sastav i količina otpada)

2. mjere koje se trebaju poduzeti radi sprječavanja proizvodnje otpada, poglavito ako se radi o opasnom otpadu

3. odvajanje otpada, poglavito opasnoga otpada od druge vrste otpada i od otpada

koji će se ponovno koristiti

4. odlaganje otpada na odlagalište
5. metode tretmana i / ili odlaganja otpada.

Za nova postrojenja, plan upravljanja otpadom dodaje se kao privitak zahtjevu za dobivanje okolišne dozvole, sukladno odredbama Zakona o zaštiti okoliša.

Za postojeće postrojenje plan se izrađuje i šalje mjerodavnome tijelu u razdoblju od 6 mjeseci nakon stupanja na snagu ovoga zakona.

Planovi upravljanja otpadom poduzeća ažuriraju se svake treće godine ili nakon promjene u radu postrojenja.

Članak 15.

Operater postrojenja za kojega je potrebna okolišna dozvola kao proizvođaču, mora odrediti osobu odgovornu za poslove upravljanja otpadom.

Mjerodavno tijelo iz članka 10. stavka 5. ovoga zakona bit će obaviješteno o imenovanju odgovorne osobe.

Odgovorna osoba iz stavka 1. ovoga članka dužna je:

1. izraditi i ažurirati nacrt plana upravljanja otpadom
2. organizirati provedbu plana upravljanja otpadom
3. predlagati mjere za poboljšanje prevencije, ponovnog korištenja i reciklaže otpada
4. nadzirati ispunjenje utvrđenih uvjeta za upravljanje otpadom i o tome izvješćivati operatera.

Odgovornost osobe iz stavka 1. ovoga članka ne oslobađa operatera financijske i pravne odgovornosti za poštivanje zahtjeva za upravljanje otpadom.

Članak 16.

Odgovornost prodavača

Prodavač proizvoda i usluga (u daljnjem tekstu: prodavač) dužan je vratiti i / ili nadoknaditi uloge, prikupljati na selektivan način i isporučivati proizvode i ambalažu koji su na završetku životnoga ciklusa proizvođaču ili operateru ovlaštenom za pružanje usluga upravljanja otpadom ako je to utvrđeno posebnim propisom.

Prodavač može proizvođaču vratiti ili nadoknaditi pakirane proizvode ili otpad nastao iz njih ako je on odgovoran za tretman, ponovno korištenje i reciklažu otpada sukladno posebnim propisima.

Članak 17.

Zajednički uvjeti za proizvođača i prodavača

Proizvođač i prodavač mogu prenijeti obveze iz članka 11. stavka 1. i članka 16. stavka 1. ovoga zakona na operatera sustava za prikupljanje otpada, kroz sporazum ili ugovor.

Uvoznik ima istu odgovornost kao i proizvođač prema člancima od 12. do 14. ovoga

zakona.

Članak 18.

Sustav prikupljanja otpada

Sustav za prikupljanje otpada može uspostaviti proizvođač i / ili prodavač ili operater za upravljanje otpadom.

Osim zahtjeva iz članka 10. stavka 1. ovoga zakona, zahtjev za uspostavu sustava za prikupljanje otpada sadrži:

1. organizacijsku strukturu sustava
2. zemljopisno područje s kojega se prikuplja otpad
3. vrste otpada koje se trebaju prikupiti
4. raspored prikupljanja otpada
5. metode tretmana otpada.

Osim razloga iz članka 10. stavka 2. ovoga zakona, dozvola se neće izdati ako nije osigurano:

1. dovoljan broj i raspored mjesta za prikupljanje otpada
2. ostvarivanje ciljeva utvrđenih posebnim propisom
3. okolišno prihvatljivo upravljanje otpadom.

Dozvola mora sadržavati opis i glavne elemente sustava za prikupljanje otpada, vrstu i količinu otpada, zemljopisno područje koje taj sustav pokriva, financije, raspored prikupljanja i dokumentaciju o protoku otpada.

Troškovi uspostavljenog sustava za prikupljanje otpada podliježu nadzoru tijela mjerodavnog za nadzor tržišta.

Članak 19.

Odgovornost proizvođača i vlasnika otpada

Proizvođač i vlasnik otpada dužni su prikupljati otpad, brinuti se o ponovnom korištenju i reciklaži ili odlaganju otpada koji je proizveden uslijed njihovih djelatnosti ili otpada koji posjeduju.

Proizvođač i vlasnik otpada dužni su prije odlaganja i ponovnog korištenja otpada uskladištiti otpad na okolišno prihvatljiv način.

Obvezu ponovnog korištenja i reciklaže ili odlaganja otpada preuzima proizvođač ili sam vlasnik:

1. ako se koristi odgovarajućom opremom za ponovno korištenje i reciklažu ili odlaganje otpada, postupkom ili postrojenjem sukladno uvjetima danim posebnim propisom
2. ako se koristi metodologijom propisanom za rad poduzeća za tretman otpada noseći troškove takvoga tretmana.

Članak 20.

Komunalni otpad

Prikupljanje i tretiranje komunalnoga otpada obavlja se sukladno posebnome propisu o komunalnim poduzećima.

Propis iz stavka 1. ovoga članka obvezno sadrži uvjete utvrđene člancima od 21. do 24. ovoga zakona.

Kućanstva su dužna prikupljati svoj proizvedeni otpad i predati ga komunalnim poduzećima.

Proizvođači otpada koji nisu kućanstva koristit će se uslugama komunalnih poduzeća za otpad koji oni proizvode ako njihov otpad ima ista ili slična svojstva kućnoga otpada.

Proizvođači nisu obvezani koristiti se uslugama komunalnih poduzeća za otpad ako prikupljaju i tretiraju svoj otpad sukladno okolišnim propisima.

U slučaju uvođenja sustava selektivnog prikupljanja otpada, kućanstva i drugi vlasnici otpada bit će obvezni selektirati otpad sukladno propisu iz stavka 2. ovoga članka.

Članak 21.

Propisom iz članka 20. ovoga zakona uredit će se i obavljanje poslova javnih usluga, posebno servisa za selektivni tretman otpada.

Poslovi javnih usluga obuhvaćaju:

1. prikupljanje otpada iz kućanstava i drugih prostorija koje proizvode komunalni otpad
2. tretman komunalnog otpada, uključujući upravljanje povratom sirovina i / ili odlaganjem
3. mjesta za selektivna prikupljanja otpada
4. uvjete plaćanja javnih usluga.

Članak 22.

Poslove javnih usluga iz članka 21. ovoga zakona obavlja operater za upravljanje otpadom koji dobije posao javnim nadmetanjem (tenderom).

Poziv na javno nadmetanje raspisuje općinska služba.

Poziv na javno nadmetanje (tender) može se dati za sve djelatnosti upravljanja otpadom ili samo za jednu ili više djelatnosti upravljanja otpadom.

Članak 23.

Poziv na javno nadmetanje (tender) sadrži:

1. podatke o poduzeću (operateru za upravljanje otpadom)
2. vrstu djelatnosti upravljanja otpadom
3. tehničke uvjete za pružanje usluga
4. zemljopisno područje za koje je poduzeće osnovano

5. razdoblje za obavljanje djelatnosti
6. uvjete za plaćanje javnih usluga.

Članak 24.

Propisom iz članka 20. ovoga zakona uredit će se:

1. zemljopisno područje za koje se osniva poduzeće
2. temeljni zahtjevi za osiguranje rada poduzeća, uključujući metode prikupljanja (primjerice, selektivno prikupljanje otpada), učestalost, prava i obveze poduzeća i kućanstava čiji je otpad sličan otpadu iz kućanstava
3. određivanje načina korištenja usluga komunalnih poduzeća za proizvođače i vlasnike otpada, a koji nisu kućanstva
4. vrste kaznenih odredbi i stimulacijskih mjera
5. tehnički i drugi uvjeti za rad komunalnih poduzeća, uključujući prikupljanje, tretman i odlaganje otpada
6. uvođenje sustava selektivnog prikupljanja otpada, zajedno s određivanjem mjesta za selektivno prikupljanje otpada
7. procjena visine nadoknade koja osigurava pouzdan, kontinuiran i prihvatljiv rad komunalnih poduzeća te odgovarajuće uvjete plaćanja
8. uvjeti za nalaženje i tretiranje nezakonito odloženog komunalnog otpada.

Članak 25.

Tehnološki otpad

Proizvođač tehnološkog otpada dužan je na propisan način pakirati i čuvati otpad do predaje operateru za upravljanje otpadom.

Proizvođač tehnološkog otpada dužan je operateru za upravljanje otpadom predati prateći list s podacima o vrsti, mjestu nastanka i količini otpada.

Provedbenim propisom uredit će se pitanje pakiranja i čuvanja tehnološkog otpada te sadržaj i forma pratećeg lista.

Članak 26.

Ambalažni otpad

Ambalažni otpad mora se odvojeno prikupljati i posebno obilježavati.

Provedbenim propisom uredit će se pitanja načina i mjesta prikupljanja ambalažnog otpada te način tretiranja i mjesto za odlaganje ambalažnog otpada.

Članak 27.

Opasni otpad

S opasnim otpadom postupa se odvojeno od drugih vrsta otpada sukladno provedbenom propisu federalnoga ministra.

Članak 28.

Posebni otpad

Znanstvenoistraživačke i razvojne institucije dužne su preraditi svoj otpad u inertni otpad prije njegove predaje operateru za upravljanje otpadom.

Zdravstvene institucije (bolnice, ambulante itd.) dužne su svoj otpad, kao i uporabljena sredstva i sanitetski materijal preraditi prije predaje operateru za upravljanje otpadom.

VI. DJELATNOSTI UPRAVLJANJA OTPADOM

Članak 29.

Tretman otpada

Operater postrojenja za tretman otpada smatrat će se i proizvođačem otpada ako proizvodi otpad tijekom tretmana.

Operater će voditi evidenciju podataka o otpadu koji je preuzeo na tretiranje i koji nastaje tijekom tretiranja i izvijestit će o tome mjerodavno tijelo najmanje jednom godišnje.

Izvešće o otpadu koji se preuzima na tretiranje i koji nastaje tijekom tretiranja sadržavat će, najmanje, sljedeće podatke:

1. o vrsti i sastavu otpada sukladno listi otpada i njezinu sadržaju
2. o količini otpada
3. o podrijetlu ili izvoru otpada.

Članak 30.

Prikupljanje otpada

Proizvođač ili vlasnik otpada prikupljat će otpad selektivno, sukladno potrebi budućega tretmana.

Prikupljanje otpada unutar lokacije proizvođača ili vlasnika na način koji isključuje rizik za okoliš vremenski je ograničeno i ne zahtijeva posebnu dozvolu.

Operater za prikupljanje otpada prikuplja otpad od proizvođača i vlasnika te ga transportira do mjesta za prikupljanje otpada, transferne postaje ili mjesta za ponovnu uporabu i recikliranje, tretiranje ili konačno odlaganje.

Operater za prikupljanje otpada može preuzeti otpad od vlasnika na mjestima za prikupljanje otpada.

Kantonalni ministar mjerodavan za poslove okoliša (u daljnjem tekstu: kantonalni ministar) uredit će provedbenim propisom način prikupljanja otpada iz članaka 25., 26. i 28. ovoga zakona.

Članak 31.

Korištenje otpada

Otpad se može koristiti korištenjem materijala i obnovom energije.

Otpad će se koristiti na način da proizvodi koji nastaju korištenjem otpada neće uzrokovati veće okolišno opterećenje nego proizvodi iz temeljnog sirovinskog materijala.

Članak 32.

Transport otpada

Otpad će se transportirati na način koji isključuje onečišćenje okoliša.

U slučaju onečišćenja nastalog tijekom transporta, prijevoznik će biti odgovoran za čišćenje i dovođenje u prvotno stanje onečišćenog područja.

U slučaju transportiranja koje nije kombinirano s djelatnostima tretiranja otpada, prijevoznik će, sukladno stavku 1. ovoga članka, biti odgovoran samo za ispravnu dostavu otpada na odredište koje je odredio pošiljatelj, a koje je odobreno kao lokacija za upravljanje otpadom.

Ako se otpad ne može dostaviti na odredište, prijevoznik će vratiti otpad pošiljatelju.

Prijevoz opasnoga otpada mora biti usklađen s općim zahtjevima za prijevoz opasnih roba.

Članak 33.

Odlaganje otpada

Načini odlaganja otpada mogu biti:

1. odlaganje otpada na lokaciji odlagališta
2. termalna obradba otpada
3. druge kemijske, biološke ili fizičke obradbe otpada.

Članak 34.

Odlagalište

U dozvoli iz članka 10. stavka 3. ovoga zakona utvrdit će se:

1. klasa odlagališta prema vrstama otpada
2. popis definiranih vrsta i ukupna količina otpada koja je dopuštena za odlaganje na odlagalištu
3. zahtjevi za pripremu odlagališta, djelatnosti odlaganja, monitoriranje i nadzor, uključujući plan za nepredviđene situacije, kao i privremeni zahtjevi za zatvaranje odlagališta i postupke nakon zatvaranja
4. zahtjevi za postupke prijama otpada
5. obveza podnositelja zahtjeva da izvijesti, najmanje jednom godišnje, mjerodavno tijelo o vrstama i količinama odloženog otpada i o rezultatima programa monitoriranja.

Inspektor zaštite okoliša obaviti će prije početka odlaganja otpada inspekcijski

pregled lokacije u pogledu ispunjavanja uvjeta iz dozvole.

Članak 35.

Spaljivanje otpada

Sukladno članku 10. stavku 1. ovoga zakona, zahtjev za spaljivanje otpada treba sadržavati sljedeća jamstva:

1. da je postrojenje projektirano, opremljeno i da funkcionira sukladno zahtjevima kategorije otpada koji se spaljuje
2. da se omogućava u što većoj mjeri iskorištenje topline proizvedene u procesu spaljivanja
3. da se ostaci svode na minimum, u količinskome smislu i u smislu štetnosti, i da se omogućava recikliranje gdje je to moguće
4. da se odlaganje ostataka otpada čija se proizvodnja ne može spriječiti, reducirati ili reciklirati, obavlja sukladno odredbama ovoga zakona.

Sukladno članku 10. stavku 3. ovoga zakona, izdana dozvola treba sadržavati:

1. listu kategorija otpada koji se može tretirati
2. podatke o ukupnome kapacitetu postrojenja za spaljivanje otpada
3. specificirane postupke uzorkovanja i mjerenja radi ispunjenja obveza periodičnih mjerenja za svakog onečišćivača zraka ili vode.

Članak 36.

Registar onečišćivača

Svako odlagalište mora biti registrirano u katastru nekretnina i registru odlagališta kao dio registra onečišćivača (u daljnjem tekstu: registar).

Postojeća odlagališta ili ona koja su zatvorena kao rezultat revidiranja plana prilagodbe registriraju se u registru na temelju odluke tijela mjerodavnog za zaštitu okoliša.

Vlasnik odlagališta dužan je nakon zatvaranja odlagališta izraditi procjenu potencijalnog rizika za okoliš i dostaviti ju mjerodavnome tijelu.

Ako vlasnik odlagališta procjenjujući potencijalni rizik za okoliš ustanovi značajnu kontaminaciju otpadom, obavijestit će o tome mjerodavno tijelo.

Mjerodavno tijelo obavještava katastar o kontaminaciji, o naravi i opsegu kontaminacije.

U slučaju iz stavka 4. ovoga članka, mjerodavno tijelo naložit će vlasniku odlagališta poduzimanje mjera za sprječavanje potencijalne opasnosti za zdravlje ili štete i onečišćenja okoliša.

VII. NADZOR NAD UPRAVLJANJEM OTPADOM

Članak 37.

Proizvođači otpada i operateri postrojenja za upravljanje otpadom dužni su provoditi program nadzora i monitoriranja te voditi evidencije.

Sukladno stavku 1. ovoga članka, proizvođači otpada i operateri dužni su odmah obavijestiti mjerodavno tijelo o otkrivenim negativnim utjecajima na okoliš, a najkasnije 12 sati nakon pojave negativnog utjecaja.

Članak 38.

Nadzor nad primjenom ovoga zakona i propisa donesenih na temelju njega obavlja kantonalno ministarstvo.

Inspeksijski nadzor sukladno odredbama ovoga zakona i propisa donesenih na temelju ovoga zakona obavljaju inspektori zaštite okoliša, na kantonalnoj razini kantonalni inspektor, na općinskoj razini općinski inspektor (u daljnjem tekstu: inspektor) ovisno o tomu tko je izdao dozvolu iz članka 10. stavka 5. ovoga zakona.

Žalba na rješenje općinskoga inspektora zaštite okoliša podnosi se kantonalnome ministarstvu.

Žalba na rješenje kantonalnoga inspektora zaštite okoliša podnosi se kantonalnome ministru.

Protiv rješenja kantonalnoga ministra nije dopuštena žalba, ali se može pokrenuti upravni spor pred Kantonalnim sudom.

Žalba na rješenje inspektora ne odgađa izvršenje rješenja.

Inspektor iz stavka 2. ovoga članka obavješćuje proizvođača i operatera prije obavljanja inspeksijskoga nadzora.

U slučaju neposredne opasnosti za zdravlje ljudi i za okoliš, inspektor će obaviti nadzor bez prethodnoga obavješćivanja.

Članak 39.

Operater je dužan omogućiti inspektoru obavljanje nadzora.

Inspektor iz članka 38. stavka 2. ovoga zakona ima pravo:

1. ući na lokaciju, u postrojenja i poslovne prostorije
2. zahtijevati od svih pravnih ili fizičkih osoba stavljanje na raspolaganje svih potrebnih podataka, dokumentacije i informacija
3. zaustaviti prijevoz otpada
4. otvoriti kontejnere s otpadom
5. uzeti uzorke iz otpada
6. vizualno evidentirati činjeničnu situaciju (video, snimke itd.)
7. zahtijevati poduzimanje svih neophodnih mjera radi usklađivanja djelatnosti s

uvjetima iz dozvole i posebnih propisa

8. zaustaviti djelatnosti ako su u opasnosti okoliš i ljudsko zdravlje.

U obavljanju poslova iz stavka 2. ovoga članka inspektor ne smije nanijeti štetu i neopravdane troškove operateru.

U slučaju uzimanja uzorka, inspektor je dužan uzorak iz otpada čuvati u neizmijenjenu obliku u svrhu budućega dokazivanja.

U slučaju iz stavka 4. ovoga članka uzimaju se tri uzorka: jedan se čuva na lokaciji, jedan kao zaliha, a jedan se koristi za testiranje ili kao dokaz.

O obavljenom inspekcijeskom pregledu sastavit će se zapisnik.

Zapisnik potpisuje inspektor i predstavnik ili djelatnik operatera.

Jedan primjerak zapisnika predaje se operateru.

Članak 40.

Nakon obavljenog inspekcijeskoga pregleda inspektor rješenjem može:

1. narediti uklanjanje otpada s mjesta koje nije određeno za njegovo odlaganje
2. propisati posebne mjere koje se trebaju poduzeti te odrediti rok za njihovo poduzimanje
3. narediti obustavu rada dok se ne ispune uvjeti ili zahtjevi iz dozvole
4. izreći novčanu kaznu ili druge mjere zbog kršenja uvjeta propisanih dozvolom
5. narediti zatvaranje postrojenja ako se djelatnosti ne obavljaju na način propisan dozvolom
6. narediti otklanjanje uzroka štete i povrat okoliša u prvotno stanje.

Članak 41.

Osobu koja baca ili odlaže otpad na mjesto koje nije predviđeno za odlaganje otpada građani su dužni prijaviti inspektoru zaštite okoliša.

Inspektor zaštite okoliša pokrenut će, na temelju prijave, prekršajni postupak i naložiti uklanjanje otpada, na trošak vlasnika nekretnine ako se radi o pravnoj osobi, ili općine ako se radi o fizičkoj osobi.

Općina odnosno pravna osoba iz stavka 2. ovoga članka imaju pravo povrata troškova od osobe za koju se utvrdi da je obavila nedopušteno odlaganje otpada.

VIII. KAZNENE ODREDBE

Članak 42.

Novčanom kaznom u iznosu od 1.000,00 KM do 10.000,00 KM kaznit će se za prekršaj svaka pravna osoba:

1. ako ne pribavi dozvolu za djelatnosti upravljanja otpadom (članak 9. ovoga zakona) ili ne poštuje uvjete propisane u dozvoli
2. ako ne uskladišti otpad na okolišno prihvatljiv način prije njegova odlaganja ili

ponovnog korištenja (članak 19. ovoga zakona)

3. ako redovito ne izvješćuje mjerodavno tijelo o otpadu preuzetom na tretiranje (članak 29. ovoga zakona)

4. ako koristi otpad oprečno odredbi članka 31. ovoga zakona

5. ako odlaže otpad oprečno odredbi članka 33. ovoga zakona.

Novčanom kaznom u iznosu od 500,00 KM do 1.000,00 KM kaznit će se za prekršaj iz stavka 1. ovoga članka odgovorna osoba u pravnoj osobi.

Novčanom kaznom u iznosu od 500,00 do 1.000,00 KM kaznit će se za prekršaj svaka pravna osoba ako ne postupi sukladno člancima 11., 12., 13. i 16. ovoga zakona.

Novčanom kaznom u iznosu od 200,00 KM do 500,00 KM kaznit će se za prekršaj svaka fizička osoba koja odlaže ili baca otpad na mjesto koje nije predviđeno za odlaganje otpada.

Novčana kazna uplaćuje se u korist kantonalnoga fonda za zaštitu okoliša.

IX. NADOKNADA ŠTETE

Članak 43.

Kanton i općine u okviru svojih mjerodavnosti odgovorni su za poduzimanje žurnih mjera ili djelatnosti čišćenja ako se ne može ustanoviti odgovornost počinitelja, a interesi zaštite ljudskoga zdravlja i biljnog i životinjskog svijeta zahtijevaju izravno i brzo djelovanje.

Odredba stavka 1. ovoga članka ne isključuje poduzimanje odgovarajuće sanacijske mjere i povrat troškova.

Radi sprječavanja veće štete i ograničenja daljnjih štetnih učinaka na okoliš, mjerodavna tijela mogu poduzeti sve mjere s ciljem sprječavanja i ograničavanja daljnje štete ili narušavanja, na teret počinitelja štete.

X. PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Članak 44.

Postojeća postrojenja i djelatnosti

Postojeći uređaji i postrojenja koji već imaju dozvolu ili su već u funkciji u trenutku stupanja na snagu ovoga zakona, ne mogu nastaviti rad ako u roku od 3 godine nakon stupanja na snagu ovoga zakona ne zadovolje sljedeće zahtjeve:

1. U roku od 6 mjeseci od stupanja na snagu ovoga zakona vlasnik lokacije ili postrojenja pripremit će i podnijeti mjerodavnim tijelima plan prilagodbe, koji se sastoji iz korekcijskih mjera za koje vlasnik postrojenja smatra da su potrebne.

2. Nakon podnošenja plana prilagodbe, mjerodavno tijelo procijenit će mogu li se djelatnosti nastaviti.

3. Na temelju procjene plana prilagodbe, mjerodavno tijelo dopustit će rad i odrediti prijelazno razdoblje za završetak ostvarenja plana, koje neće biti dulje od 2 godine od

dana procjene.

Ako mjerodavno tijelo procijeni da se ne mogu ispuniti uvjeti propisani ovim zakonom, donijet će odluku o zatvaranju i djelatnostima nakon zatvaranja postrojenja ili lokacije.

U slučaju iz stavka 2. ovoga članka, ako postrojenje nije odlagalište ili konačno odlagalište, zatvaranje će se obaviti u roku od 3 godine nakon stupanja na snagu ovoga zakona.

U slučaju iz stavka 2. ovoga članka, ako se radi o odlagalištu, zatvaranje će se obaviti u roku od 4 godine nakon stupanja na snagu ovoga zakona.

U odluci iz stavka 2. ovoga članka, mjerodavno tijelo propisat će uvjete budućih djelatnosti ili mjere za saniranje štete nanosene okolišu te nadgledanje i naknadne djelatnosti.

Članak 45.

Sve pravne i fizičke osobe uskladit će svoje djelatnosti s odredbama ovoga zakona u roku od jedne godine od dana stupanja na snagu ovoga zakona.

Odredbe ovoga zakona primjenjivat će se na sve započete postupke za odobravanje obavljanja djelatnosti upravljanja otpadom u slučajevima za koje još nije donesena prvostupanjska odluka.

Članak 46.

Odredbe Zakona o zaštiti okoliša koje se tiču mjerodavnosti drugih tijela primjenjivat će se u mjeri u kojoj nisu u oprečnosti s odredbama ovoga zakona.

Odredbe Zakona o zaštiti okoliša (Službene novine Federacije Bosne i Hercegovine, broj 33/03) i provedbenih propisa donesenih na temelju toga zakona primjenjivat će se na sva pitanja koja nisu uređena ovim zakonom.

Članak 47.

Propis iz članka 5. ovoga zakona donijet će Sabor Kantona u roku od 3 godine od dana stupanja na snagu ovoga zakona.

Propis iz članka 7. ovoga zakona donijet će općinsko vijeće u roku od 4 godine od stupanja na snagu ovoga zakona.

Propis iz članka 30. ovoga zakona donijet će kantonalni ministar u roku od 6 mjeseci od stupanja na snagu ovoga zakona.

Odredbe posebnih zakona koje uređuju pitanja upravljanja otpadom prestaju važiti stupanjem na snagu ovoga zakona.

Članak 48.

Ovaj zakon stupa na snagu osmoga dana od dana objave u Službenim novinama Kantona Središnja Bosna.

Broj: 01-02-113/05

PREDSJEDATELJ SABORA

Travnik; 7. ožujka 2005.

Velimir Valjan, v. r.